

**«АРТНИК ТРЕЙД» ЖШС-інің өсімдік майларын өндіру цехының Әсер етуге
экологиялық рұқсат алу үшін материалдары бойынша
ТЕХНИКАЛЫҚ ЕМЕС ТҮЙІНДЕМЕСІ**

Жұмыстың мақсаты 2026 жылдан 2035 жылға дейінгі мерзімге «АРТНИК ТРЕЙД» ЖШС-інің өсімдік майларын өндіру цехына әсер етуге экологиялық рұқсат алу болып табылады.

«АРТНИК ТРЕЙД» ЖШС-інің өсімдік майын өндіру цехы Шығыс Қазақстан облысы, 070007, Өскемен қаласы, Грейдерная көшесі, 5/3 мекенжайында орналасқан.

Бұрын цех ЖК Лемешко Е.Б. меншігінде болған. Кәсіпорын 10.10.2013 жылғы № 1245 қабылдау комиссиясының актісі негізінде пайдалануға берілген. 01.09.2025 жылғы № 2025/01 жалдау шартына сәйкес объект «АРТНИК ТРЕЙД» ЖШС-іне басқаруға берілді. Негізгі шикізат – жергілікті шаруа қожалықтарынан сатып алынған күнбағыс тұқымдары. Қайта өңделетін күнбағыс тұқымдарының көлемі өзгермейді және жылына 1600 т құрайды, күнбағыс майы жылына 480 т дейін, күнжара жылына 960 т дейін.

Цехтың құрамына мынадай объектілер кіреді: таразылық, экспресс-зертхана, қоймалар, май тұқымын тазарту және сақтау цехы, май тұқымын қайта өңдеу цехы және әкімшілік-өндірістік ғимарат.

Технологиялық жабдықты бұмен жабдықтау Е 1/9 бу қазандық агрегатымен жабдықталған № 2 қазандықтан жүзеге асырылады. Отын ретінде «Қаражыра» кен орнының көмірі (жылына 15 т) және күнбағыс қабығы (жылына 115 т) пайдаланылады.

Білгалды тұқымдарды жылы ауамен кептіру № 1 қазандықта орнатылған YGL-240 MAN тұрмыстық жылу генераторынан жүзеге асырылады. Отын ретінде көмір (жылына 0,5 т) және қабық (жылына 10 т) қолданылады.

ҚР ЭК 2-қосымшасының 2-бөлімінің 4-тармағы 4.1.2 бөлімшесіне сәйкес, өсімдік майын өндіру цехы өндірістік қуаты тәулігіне 300 тоннадан кем өсімдік шикізатын өңдеу және қайта өңдеу объектісі ретінде **II санаттағы** объектілерге жатады.

Қызметті жүзеге асыру орны

«АРТНИК ТРЕЙД» ЖШС-інің өсімдік майын өндіру цехы Шығыс Қазақстан облысы Өскемен қаласының аумағында орналасқан.

Ең жақын «Өскемен-1» теміржол станциясына дейінгі қашықтық – 1,06 км.

Кәсіпорын өз қызметін жеке меншік құқығындағы кадастрлық нөмірі 05-085-020-1114 ауданы 1,4851 га жер учаскесінде жүзеге асырады. Жер учаскесінің нысаналы мақсаты: өсімдік майын өндіру цехын орналастыру үшін.

Ең жақын тұрғын аймақ 111 м қашықтықта орналасқан.

Учаскенің бұрыштық нүктелерінің координаттары:

№ п/с	Учаскенің бұрыштық нүктелерінің координаттары	
	Солтүстік ендік	Шығыс бойлық
1	50°0'17.17"	82°34'50.15"
2	50°0'18.46"	82°34'44.74"
3	50°0'17.23"	82°34'44.07"
4	50°0'15.32"	82°34'52.01"
5	50°0'14.14"	82°34'51.31"
6	50°0'13.74"	82°34'53.18"
7	50°0'16.10"	82°34'54.48"
8	50°0'15.96"	82°34'54.98"
9	50°0'18.21"	82°34'56.14"
10	50°0'17.63"	82°34'55.05"
11	50°0'18.54"	82°34'50.84"

Атмосфералық ауаға әсері

Цехта атмосфераға ластаушы заттар шығарындыларының 13 көзі бар, оның ішінде 8 ұйымдастырылмаған және 5 ұйымдастырылған, құрамында барлығы 12 ластаушы заттар бар. Стационарлық көздерден ластаушы заттардың болжамды шығарындыларының жалпы көлемі: жылына 25,479 т, оның ішінде қатты шығарындылар – жылына 16,953 т, газтәрізділер – жылына 8,525 т құрайды.

Халықтың денсаулығына теріс әсер етпейді, өйткені жүргізілген есептеулер негізінде тұрғын аймақ пен белгіленген 100 м санитарлық-қорғау аймағының шекарасында атмосферадағы ластаушы заттардың шекті концентрациясының артуы анықталған жоқ.

Санитариялық қағидалардың 1-қосымшасының 8-бөлімінің 35-тармағының 5-кіші бөліміне сәйкес объект **IV қауіптілік класына** жатады, СҚА мөлшері 100 м құрайды: май өндіру (өсімдік майлары). СҚА мөлшері 19.02.2013 жылғы № 242 санитарлық-эпидемиологиялық қорытындымен расталды.

Су ортасына әсері

Өсімдік майын өндіру цехын пайдалану кезеңінде сумен жабдықтау – қолданыстағы орталықтандырылған су құбыры желілерінен. Су бұру 24.12.2025 жылғы № 03/2025 ЖК Иваницкий П.Ю. шарты бойынша Өскемен қаласының тазарту құрылыстарына толуына қарай ағындарды кейіннен әкете отырып, су өткізбейтін ойпатқа көзделеді. Шаруашылық-ауыз су қажеттіліктеріне су тұтыну көлемі тәулігіне 0,5 м³, жылына 128 м³ құрайды.

Өсімдік майын өндіру цехы Бражинский бұлағының белгіленген су қорғау аймағы мен жолағынан тыс жерде шамамен 750 м қашықтықта орналасқан.

Ластанған ағынды сулардың жер үсті су объектілеріне төгінділері жоқ. Өзеннен су алу жүзеге асырылмайды. Жобалық шешімдер мен табиғатты қорғау шаралары сақталған жағдайда су объектілеріне теріс әсер ету мүмкін емес.

Жер бетіне әсері

Пайдалану кезінде өндіріс және тұтыну қалдықтарының 5 қауіпсіз түрі түзілетін болады. Қауіпті қалдықтар түзілмейді.

Өндіріс және тұтыну қалдықтарының түзілуінің жалпы көлемі жылына 78,37445 т құрайды. Өндірістің және тұтынудың пайда болған қалдықтары көмуге немесе кәдеге жаратуға бөгде ұйымдарға беріледі.

Қалдықтарды көму лимиттері «АРТНИК ТРЕЙД» ЖШС-нің өз қалдықтарын жинақтаушысының болмауына байланысты белгіленбейді.

Флора мен фауна

Өсімдіктер мен жануарлар дүниесін шикізат ретінде пайдалану көзделмейді.

Өсімдік майларын өндіру цехы «Семей орманы» мемлекеттік орман табиғи резерватынан 104 км, Батыс Алтай мемлекеттік табиғи қорығынан 98 км және Төменгі Тұрғысын мемлекеттік табиғи қаумалынан (ботаникалық) 106 км қашықтықта орналасқан. Осылайша, қызмет ЕҚТА аумағында және олардың қорғау аймақтарында теріс әсер етпейді.

Экологиялық бақылау бағдарламасы

«АРТНИК ТРЕЙД» ЖШС-інің объектісін пайдалану кезінде мамандандырылған зертхананы тарта отырып, эмиссиялар нормативтеріне және қоршаған ортаның жай-күйіне тұрақты мониторинг жүргізіледі.

Аспаптық мониторинг мыналарға қатысты:

1. СҚА шекарасындағы атмосфералық ауаның сапасы;

2. 0001, 0002, 0003, 0005 шығарындылар көздеріндегі шаң ұстау аппараттарының жұмыс тиімділігін тексеру.

Деректер тоқсан сайынғы есептілікті беру кезінде «Шығыс Қазақстан облысы бойынша экология департаменті» РММ-сіне жіберіледі.

Қоршаған ортаны қорғау жөніндегі іс-шаралар жоспары

«АРТНИК ТРЕЙД» ЖШС-і келесі табиғатты қорғау іс-шараларын іске асырады:

- СҚА шекарасындағы атмосфералық ауаның сапасын бақылау;
- Қалдықтарды кәдеге жаратуға және көмуге беру.

Табиғатты қорғау іс-шараларын іске асыруға шамамен 3 млн. теңге жоспарланған.

Қорытындылар

Атмосфералық ауаға шығарындылардың әсері шамалы, өйткені «АРТНИК ТРЕЙД» ЖШС-і цехының шегінде тұрғын және қоғамдық ғимараттар жоқ. Шығарындылардың көлемі шамалы және 100 м СҚА-ынан тыс атмосфералық ауа сапасының нашарлауына әкелмейді. Қорытындылар жоба құрамындағы мамандандырылған есептеулермен расталды.

Объект биологиялық жүйеге (өсімдіктер мен жануарлар әлеміне, халыққа) айтарлықтай теріс әсер етпейді. Қазақстанның Қызыл кітабына енгізілген сирек өсімдіктер учаскеде жоқ. Жобамен жасыл желектерді кесу көзделмейді.

Топырақ пен жер бетіне теріс әсер етуге жол берілмейді, өйткені қалдықтар шарт бойынша мамандандырылған ұйымдарға уақтылы берілетін болады.

Осылайша, барлық іс-шаралар сақталған жағдайда жобалық шешімдерді іске асыру қазіргі экологиялық жағдайды бұзбайды, қоршаған ортаға материалдық өзгерістер әкелмейді, халықтың денсаулығына теріс әсер етпейді.

НЕТЕХНИЧЕСКОЕ РЕЗЮМЕ
по материалам для получения Экологического разрешения на воздействие
Цеха по производству растительного масла ТОО «АРТНИК ТРЕЙД»

Целью работы является получение Экологического разрешения на воздействие для цеха по производству растительных масел ТОО «АРТНИК ТРЕЙД» на срок с 2026 по 2035 г.г.

Цех по производству растительных масел ТОО «АРТНИК ТРЕЙД» расположен по адресу: Республика Казахстан, Восточно-Казахстанская область, 070007, г. Усть-Каменогорск, ул. Грейдерная, 5/3.

Ранее цех находился в собственности ИП Лемешко Е.Б. Предприятие введено в эксплуатацию на основании акта приемочной комиссии № 1245 от 10.10.2013 года. В соответствии с договором аренды № 2025/01 от 01.09.2025 года объект передан в управление ТОО «АРТНИК ТРЕЙД». Основным сырьем являются семена подсолнечника, закупаемые у местных крестьянских хозяйств. Объем перерабатываемых семян подсолнечника изменению не подлежит и составляет 1600 т/год, выпуск подсолнечного масла до 480 т/год, жмыха до 960 т/год.

В состав цеха входя следующие объекты: весовая, экспресс-лаборатория, складские помещения, цех очистки и хранения маслосемян, цех переработки маслосемян и административно-производственное здание.

Снабжение паром технологического оборудования осуществляется от котельной № 2, оборудованной паровым котлоагрегатом Е 1/9. В качестве топлива используется уголь месторождения «Каражыра» (15 т/год) и лузга подсолнечника (115 т/год).

Сушка влажных семян теплым воздухом осуществляется от бытового теплогенератора YGL-240 MAN, установленного в котельной № 1. В качестве топлива используется уголь (0,5 т/год) и лузга (10 т/год).

Согласно пп.4.1.2. п.4 раздела 2 приложения 2 ЭК РК, цех по производству растительного масла относится к объектам **II категории**, как объект по обработке и переработка растительного сырья с производственной мощностью менее 300 тонн в сутки.

Место осуществления деятельности

Цех по производству растительных масел ТОО «АРТНИК ТРЕЙД» находится на территории г. Усть-Каменогорска Восточно-Казахстанской области.

Расстояние до ближайшей железнодорожной станции «Оскемен-1» – 1,06 км.

Предприятие осуществляет свою деятельность на земельном участке на праве частной собственности с кадастровым номером 05-085-020-1114 площадью 1,4851 га. Целевое назначение участка: для размещения цеха по производству растительного масла.

Ближайшая жилая зона расположена на расстоянии 111 м.

Координаты угловых точек участка:

№ п/п	Координаты угловых точек участка	
	Северная широта	Восточная долгота
1	50°0'17.17"	82°34'50.15"
2	50°0'18.46"	82°34'44.74"
3	50°0'17.23"	82°34'44.07"
4	50°0'15.32"	82°34'52.01"
5	50°0'14.14"	82°34'51.31"
6	50°0'13.74"	82°34'53.18"
7	50°0'16.10"	82°34'54.48"
8	50°0'15.96"	82°34'54.98"
9	50°0'18.21"	82°34'56.14"
10	50°0'17.63"	82°34'55.05"
11	50°0'18.54"	82°34'50.84"

Воздействие на атмосферный воздух

В цехе имеется 13 источников выбросов загрязняющих веществ в атмосферу, из них 8 неорганизованных и 5 организованных, содержащие в общей сложности 12 наименований загрязняющих веществ. Общий объем предполагаемых выбросов загрязняющих веществ от стационарных источников составит: 25,479 т/год, в том числе твердые – 16,953 т/год, газообразные – 8,525 т/год.

Негативного влияния на здоровье населения оказываться не будет, т.к. на основании проведенных расчетов, превышений предельных концентраций загрязняющих веществ в атмосфере на границе жилой зоны и установленной санитарно-защитной зоны 100 м не обнаружено.

Согласно пп. 5 п. 35 раздела 8 приложения 1 санитарных правил объект относится к **IV классу опасности**, размер СЗЗ составляет 100 м: маслобойные производства (растительные масла). Размер СЗЗ подтвержден санитарно-эпидемиологическим заключением № 242 от 19.02.2013 года.

Воздействие на водную среду

На период эксплуатации цеха по производству растительного масла водоснабжение – централизованное, от существующих водопроводных сетей. Водоотведение предусматривается в водонепроницаемый выгреб с последующим вывозом стоков по мере наполнения на очистные сооружения г. Усть-Каменогорска по договору с ИП Иваницким П.Ю. № 03/2025 от 24.12.2025 года. Объем водопотребления на хозяйственно-питьевые нужды составляет 0,5 м³/сут, 128 м³/год.

Цех по производству растительных масел расположен за пределами установленной водоохранной зоны и полосы ручья Бражинский на расстоянии около 750 м.

Сбросы загрязненных сточных вод в поверхностные водные объекты отсутствуют. Забор воды из реки не осуществляется. При соблюдении проектных решений и природоохранных мероприятий негативное воздействие на водные объекты невозможно.

Воздействие на почвенный покров

В процессе эксплуатации будет образовано 5 неопасных видов отходов производства и потребления. Опасные отходы не образуются.

Общий объем образования отходов производства и потребления составит 78,37445 т/год. Образующиеся отходы производства и потребления передаются сторонним организациям на захоронение, либо на утилизацию.

Лимиты захоронения отходов не устанавливаются ввиду отсутствия у ТОО «АРТНИК ТРЕЙД» собственного накопителя отходов.

Флора и фауна

Использование растительности и животного мира в качестве сырья не предусматривается.

Цех по производству растительных масел находится на расстоянии 104 км от Государственного лесного природного резервата «Семей орманы», 98 км от Западно-Алтайского государственного природного заповедника и 106 км от Нижне-Тургусунского государственного природного заказника (ботанического). Таким образом, деятельность не оказывает негативного влияния на территории ООПТ и их охранных зон.

Программа экологического контроля

При эксплуатации объекта ТОО «АРТНИК ТРЕЙД» ведется постоянный мониторинг за нормативами эмиссий и состоянием окружающей среды с привлечением специализированной лаборатории.

Инструментальный мониторинг касается:

1. качество атмосферного воздуха на границе СЗЗ;
2. проверка эффективности работы аппаратов пылеулавливания на источниках выбросов 0001, 0002, 0003, 0005.

Данные направляются в РГУ «Департамент экологии по Восточно-Казахстанской области» при подаче ежеквартальной отчетности.

План мероприятий по охране окружающей среды

ТОО «АРТНИК ТРЕЙД» будут реализованы следующие природоохранные мероприятия:

- Контроль качества атмосферного воздуха на границе СЗЗ;
- Передача отходов на утилизацию и захоронение.

На реализацию природоохранных мероприятий запланировано порядка 3 млн.тенге.

Выводы

Влияние выбросов на атмосферный воздух незначительное, так как в пределах цеха ТОО «АРТНИК ТРЕЙД» отсутствуют жилые и общественные здания. Объемы выбросов незначительные и не обусловят ухудшения качества атмосферного воздуха за пределами СЗЗ 100 м. Выводы подтверждены специализированными расчетами в составе проектов.

Существенного негативного влияния на биологическую систему (растительный и животный мир, население) объект не окажет. Редкие растения, включенные в Красную книгу Казахстана, на участке отсутствуют. Проектом вырубка зеленых насаждений не предусматривается.

Воздействие на почвы и грунты допустимое, так как отходы будут своевременно передаваться специализированным организациям по договору.

Таким образом, при соблюдении всех мероприятий, реализация проектных решений не нарушит существующего экологического состояния, не даст материальных изменений в окружающей среде, отрицательного воздействия на здоровье населения не окажет.